

HL365 – Forårstræf: Træer – nøglen til fremtidens byer

Hvordan får vi plantet flere træer i vores byer og i det åbne land? På HL365 forårstræf skal vi på en trærejse i Geografisk Have i Kolding. Geografiske Have giver os en unik mulighed for at se træerne i deres mangfoldighed. Det betyder at der vil være en 1:1 oplevelse af viden og faglighed koblet med konkrete praktiske, visuelle og sanselige input i parken.

Dagen skal tilføre den enkelte deltager konkret viden og bidrage med aktuelle redskaber som kan implementeres og anvendes straks man er hjemme i egen organisation. Vi skal drøfte hvordan vi kan omstrukturere vores byer og arealer så de bliver grønnere. Vi skal se på hvilke roller de forskellige træer kan have, sætte fokus på vækstform i kombination med områdets karakter og stemning. Vores fokus vil være at få den nødvendige indsigt og overblik til at udforme en strategi og iværksætte en plan som kan resultere i at vælge og prioritere de rigtige træer og løsninger.

PROGRAM for 20.april 2023

08.30	Ankomst – Indtjekning & kaffe (FÆLLES)
08:50	Velkomst ved Joel Klerk - Have & Landskab (FÆLLES)
09.00	Velkomst til Geografisk Have – ved Lene Holm (FÆLLES)
09.15 – 12:00	Oplæg og markvandring (gruppeopdelt / 3 stationer i haven)
12:00 - 12:45	Frokost (FÆLLES)
13:00 – 14:45	Oplæg og markvandring (gruppeopdelt / 3 stationer i haven)
15:00 - 15:45	Kaffepause & Faglig dialog med salen. (FÆLLES)
15:45 - 16:00	Afslutning og tak for i dag ved Joel Klerk - Have & Landskab (FÆLLES)

	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3
09:15 - 10:00	Emne 1 / Station 1	Emne 4 / Station 2	Emne 3 / Station 3
10:15 - 11:00	Emne 2 / Station 1	Emne 5 / Station 2	Emne 4 / station 3
11:15 - 12:00	Emne 3 / Station 3	Emne 1 / Station 1	Emne 5 / Station 2
13:00 – 13:45	Emne 4 / Station 3	Emne 2 / Station 1	Emne 1 / Station 2
14:00 – 14:45	Emne 5 / Station 2	Emne 3 / Station 3	Emne 2 / Station 1

Pris pr. deltager dkk 1365,- eks. moms
Vi tager forbehold for ændringer i programmet.

Emne 1) Hvordan sætter vi træerne på den politiske dagsorden? ved Henrik A. Nonnegård

Flere kommuner har gennem årene udarbejdet strategier, handleplaner, indsatsplaner for at sikre træer i det offentlige rum. Hvor er det arbejde nu? Står arbejdet med træerne i skyggen af de seneste års fokusering og helhedstænkning på biodiversitet, klima og vildere natur i byerne?

Hvad kan vi blive bedre til i forhold til at italesætte nødvendigheden for at bevare opmærksomheden for træernes værdier blandt borgere?

Det er enormt vigtigt, at politikerne ikke glemmer udviklingen af trækapitalen, når de taler om de kommende års udvikling af bynaturen. Der er så meget fokus på biodiversitet og bynatur, at det kan virke overflødigt med en træstrategi, men hvis du ikke har komplet overblik over dine træer i kommunen og kan præsentere politikerne for nøjagtige oplysninger og gode argumenter, bliver det svært at bevare og udvikle trækapitalen.

Henrik A. Nonnegård, Grøn Strategisk Planlægger ved Kolding Kommune. Landskabsarkitekt ved Københavns Universitet. Har arbejdet med den grønne og blå struktur samt klimahandleplaner i henholdsvis Odense-, Varde- og Svendborg Kommune. Henrik er ansvarlig for at udvikle visioner, strategier og planer for kommunens grønne områder og arealer.

Emne 2) "Det uperfekte træ, den perfekte oplevelse" ved Signe Moos

Træer kan meget mere end blot at lagre co2 og optage regnvand. Det vil landskabsarkitekt Signe Moos vise med sin rundtur og oplægget "Det uperfekte træ, den perfekte oplevelse" som netop vil forsøge at åbne øjne for sanseligheden når vi arbejder professionelt med planter.

Signe sætter fokus på forskellige planters karakterer i relation til udvikling af oplevelsesmiljøer over tid og hvad drift eller mangel på samme kan betyde. Vi taler om alt det som planter kan bidrage med sanseligt, æstetisk og oplevelsesmæssigt. Noget af alt det som kan være svært at sætte kroner og ører på, men som kan have enormt stor værdi og medvirke til at skabe trivsel for mennesker.

Citat: "Det handler om tålmodighed, for tiden arbejder jo med os i forhold til, at træernes udtryk virkelig kan få karakter med alderen. I hvert fald hvis vi har driftsfolkene med på vognen."

Signe Moos Landskabsarkitekt MDL og driver tegnestuen MOOS LAND-SKABER i Kolding. Tegnestuen har altid haft fokus på planteanvendelse og Signe har desuden illustreret bøgerne 'Træer og Buske i By og Land. Signe er optaget af sanselige landskaber, hvor planter spiller en bærende rolle i forhold til oplevelse af stemningsmiljøer – Planter kan nemlig også bidrage til at skabe social bæredygtighed.

Emne 3) i-Tree et godt værktøj i hverdagen ved Emilie Kjær Vinter

Siden starten i 2006 har træregistrerings-softwarepakken i-Tree udviklet sig enormt og består i dag af 14 forskellige værktøjer. i-Tree kan kvantificere og værdisætte træers økosystemtjenester – altså hvad træer giver til samfundet, og hvorfor de vigtige.

i-Tree kan bruges til at udpege arter, der er særligt gode til en given udfordring, såsom træer der er særligt gode til at optage CO₂, filtrere luften, køle omgivelserne, optage regnvand og så videre.

i-Tree er det værktøj, som kan synliggøre værdien af det grønne og hjælpe forvaltere, planlæggere, politikere og borgere med at snakke samme sprog. "Det er et værktøj, som kan hjælpe os med at formidle værdien af det grønne og vores arbejde".

Emilie vil vise hvor stor en hjælp de forskellige værktøjer kan være i hverdagen. Der vil blive mulighed for at afprøve et af i-Tree værktøjerne. Der vil i Den Geografiske Have være skilte på udvalgte træer med træernes økosystemtjenester, så vi kan se og få en fornemmelse af hvad træerne giver tilbage.

Emilie Kjær Vinter er uddannet Urban Landskabsingeniør. For fire år siden blev hun inspireret af en præsentation om i-Tree og fra det øjeblik vidste hun at det var i-Tree, hun skulle arbejde med. Det er blevet til Danmarks første i-Tree projekt, Mærk Træerne, i Næstved Kommune. Siden har Emilie stiftet virksomheden Grønt aftryk, hvor hun arbejder som i-Tree konsulent.

Emne 4) Inspirerende åndehuller for de mindste ved Inger Lerstrup.

Hvordan skaber vi områder i byen, som er inspirerende for børn?

Ved at iagttage børn på traditionelle legepladser og i skovbørnehaver kan man få en fornemmelse af, hvilke elementer, der inspirerer til leg og andre aktiviteter – både nu og fremover.

Her kan det grønne spille en vigtig rolle, både i forhold til variation, rigelighed og forandring. Inger vil fortælle om sin forskning i børn og deres brug af omgivelserne. Det handler om børn under skolealderen, men også børn på 10-11 år.

Undervejs inddrages viden fra andre forskere. Børn er forskellige – alder, størrelse, temperament, tidligere erfaringer og kultur. Alligevel er der nogle mønstre, som kan bruges som udgangspunkt for planlæggere og beslutningstagere på mange niveauer.

Resultatet afhænger i høj grad af samspillet mellem areal og brugsintensitet, planlæggere og driftsfolk, og kammerater, pædagoger og forældre. Her er information og samarbejde nøgleord.

Inger Lerstrup er Ph.d. i landskabsarkitektur fra Københavns universitet og har forsket i samspillet mellem børn og rum med fokus på det grønne. Inger har blandt andet erfaring som rådgiver og inspirator ved indretning af legepladser og bynære grønne områder med tanke på børns muligheder for ophold og leg. Inger har i øvrigt beskæftiget sig med plantevækst, rådgivning, jordbehandling, pædagogik, journalistik, sagsbehandling og skribentvirksomhed.

Emne 5) Det gode træliv – det gode liv med træer ved Peter Hjorth - Den grønne mand

Det gode samliv mellem træer og brugere kan skabes ved allerede tidligt i planlægningen at diskutere valget af træer med brugerne - bygherren, borgeren eller virksomheden. Målet er at undgå, at valget falder på et enkelt praktisk, grønt standard træ, som fældes næste gang et cykelskur skal opsættes. Via den gode dialog kan man i højere grad få valgt det rette træ, til det rette sted og til den rette bruger. Hvor det rette træanlæg kan være de historiske træarter på egnen, det

mærkværdige men elskelige træ, træanlægget der undergår nysgerrighedsskabende naturlig udvikling og selektion, trærækken morfar sov under, eller træanlægget der både understøtter og udfordrer bygningens arkitektur. Og under den gode dialog kan man holde fokus på, at det aldrig kan gå så galt, man kan bare om-arrangere fejltræerne, og så vil noget nyt smukt nok opstå. På den måde kan man få vækket en ny, nysgerrige træobservatør med sin egen gode træfortælling, som med kærlighed plejer sine træer.

Peter Hjorth har sin egen anlægsgartner-virksomhed "Den Grønne Mand" i Skanderborg. Peter arbejder meget i Aarhus området.

Firmaet har fokus på høj faglighed og godt samvær.

Arbejdsopgaver går fra små barrodshække til plantning af kæmpe træer.

Peter er gæsteunderviser på JU og AMU Århus, værdisætter træer med VAT19 som syn- og skønsmand, og arbejder med normer for anlægsgartneri i fagligt udvalg for Danske Anlægsgartnere.

Faglig dialog med salen

Det store spørgsmål er: Hvordan får vi plantet flere træer i vores byer og i det åbne land?

Verden rummer flere spørgsmål end svar. Det gælder også i den grønne branche, men vi håber alligevel på at finde både svar og afklaring i den faglige dialog med salen ved HL365's forårstræf. Her vil dagens oplægsholdere nemlig tage imod spørgsmål fra publikum, og da dagens emner strækker sig fra træers økosystemtjenester over grønne åndehuller for børn til træ-sanselighed og træ-software regner vi med at komme vidt omkring. Vi håber derfor, at du møder op parat til at udfordre andres (og egne!) indgroede forestillinger og være med til at debattere viden og faglighed - både den teoretiske og den konkrete fra den problemfyldte hverdag.

365

Joel Klerk ejer af Joel Klerk Planteskole

Joel Klerk Planteskole er en specialplanteskole med produktion af løvfældende træer samt syrener i flere sorter til have, by og landskab. Joel er udpeget af Danske Planteskoler til at sidde i bestyrelsen for Have & Landskab. Joel Klerk er formand for Have & Landskab.

Oliver Bühler er studielektor på Skovskolen.

Oliver fokuserer i sin forskning på bytræers udfordrende vækstvilkår og søger at udvikle værktøjer som forbedrer deres trivsel. Som uddannet planteskolegartner har Oliver Bühler også stor erfaring med den praktiske side af produktion, plantning og pleje af træer og buske. Den akademiske uddannelse omfatter en grad som Diplom-Ingenieur i havebrug fra University of Applied Sciences i Berlin med speciale i urbant havebrug, suppleret med en grad som cand.hort. fra det tidligere KVL.

Niels Lützen Landskabsarkitekt med egen tegnestue.

Niels Lützen Landskabsarkitekter ApS har eksisteret siden 1990 og er beliggende i København. Tegnestuen har mange års praktisk erfaring med rådgivning, skitsering og projektering af projekter, der spænder fra gårde og grønne områder til større beboelsesområder i byer samt forstæder og det åbne landskab. Niels beskæftiger sig bredt med faget i både teori og praksis, herunder træer, træplantninger i byen og træers vækstvilkår. Niels sidder i HL Advisory Board.

Lene Holm direktør Geografisk Have

Lene Holm, direktør i Geografisk Haven siden 2016, hvor haven blev selvejende institution. Lene Holm er uddannet cand.agro. med speciale i Naturforvaltning. Uddannelsen er suppleret med et diplom i ledelse og Lene har tidligere været chef for grønne afdelinger i det offentlige, bl.a. i Odense Kommune.

Lokaliteterne: Geografisk Have

Geografisk Have er en 14 hektar stor, botanisk have, hvor det geografiske relaterer sig til, at træer, buske og urter er plantet sammen efter oprindelsesland. Grundlæggeren Aksel Olsen købte jorden og startede stedet som planteskole i 1918. Han havde en stor interesse for planter fra hele verden og især fra Østasien. Han testede om 6000 planter kunne klare sig i vores danske klima og i dag er ca. 2000 af dem tilbage i haven. Der findes områder med planter fra Kina, Japan, Nordamerika og Europa.

Vært: Have & Landskab

Have & Landskab samler alle væsentlige aktører der arbejder med planlægning, etablering og vedligehold af by- og grønne arealer, åbnerum, legepladser, sports- og golfbaner samt naturarealer. Have & Landskab afholder udstillingen Have & Landskab, som er det førende møde- og forretningssted, hvor indkøbere og planlæggere mødes med professionelle udbydere på tværs af den grønne branche.

HL 365